

Sygn. akt VII U 1598/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 maja 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Monika Roslan- Karasińska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w dniu 11 maja 2018 r. w Warszawie

sprawy A. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania A. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

z dnia 27 października 2017 r. znak: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującej się A. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres 2 lat tj. od dnia 01 listopada 2017 r. do 31 października 2019 r.;
2. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego za niewydanie decyzji w terminie.

UZASADNIENIE

W dniu 9 listopada 2017 r. (data prezentaty w ZUS) **A. K.** złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. z dnia 27 października 2017 r. znak: (...) na podstawie której odmówiono jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu odwołania A. K. wskazała, że w ciągu ostatnich czterech lat, w trakcie orzeczonej niezdolności do pracy nie wykonywała pracy zarobkowej (odwołanie k. 2 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 23 listopada 2017 r. **Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.** wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Uzasadniając swoje stanowisko w sprawie powołał się na treść art. 57 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wskazując, że odwołująca, uprawniona do renty do dnia 31 października 2017 r., złożyła w dniu 6 września 2017 r. wniosek o dalszą wypłatę renty. W związku z powyższym została skierowana do lekarza orzecznika, który orzeczeniem z dnia 28 września 2017 r. ustalił, że nie jest niezdolna do pracy, co zostało podtrzymane orzeczeniem komisji lekarskiej. W związku z powyższym organ rentowy zaskarżoną decyzją odmówił prawa do renty (odpowiedź na odwołanie k. 3-4 a.s.).

W dniu 27 grudnia 2017 r. (data nadania w placówce pocztowej) A. K. złożyła pismo zatytułowane „replika do odpowiedzi na pozew” w którym wniosła o uznanie powództwa w całości. Odwołująca nie zgodziła się ze stanowiskiem ZUS. Powołując się

na orzecznictwo sądów administracyjnych i powszechnych zaznaczyła, że przy wydawaniu skarżonej decyzji organ rentowy błędnie zastosował przepisy prawa oraz błędnie ustalił stan faktyczny, a ponadto nie wywiązał się z obowiązku podania podstawy prawnej

z uzasadnieniem co do zajętego w decyzji stanowiska. Wskazała również, że od kilku lat cierpi na stwardnienie rozsiane, przedstawiła opis choroby oraz przebieg jej leczenia wskazując placówki w których podejmowała leczenia oraz wymieniając lekarzy prowadzących. W ocenie odwołującej stan jej zdrowia nie uległ poprawie, zaś organ rentowy wydając decyzję odmowną nie uwzględnił wszystkich istniejących okoliczności i dostępnej mu bazy wiedzy oparte na doświadczeniu życiowym i każdorazowym przypadku przyznania renty osobom ze stwardnieniem rozsianym (replika do odpowiedzi na pozew k. 12-23 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Odwołująca A. K. urodziła się w dniu (...) W trakcie dotychczasowego zatrudnienia na przełomie lat 2003-2011 odwołująca pracowała na stanowisku sprzedawcy w kilku różnych sklepach (świadczenia pracy w aktach rentowych).

Odwołująca od kilku lat cierpi na stwardnienie rozsiane. W związku ze zdiagnozowanym u niej schorzeniem A. K. miała przyznane prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy w okresie od 31 października 2014 r. do 31 października 2017 r. (decyzje ZUS ws. renty odwołującej: k. 71/72 a.r., decyzja z dnia 12.11.2014 r. – nieoznaczona karta a.r.).

W związku z upływem terminu na który przyznano jej rentę A. K. złożyła w dniu 6 października 2017 r. wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W związku ze złożeniem powyższego wniosku odwołująca została skierowana na badanie lekarskie do lekarza orzecznika ZUS, który orzeczeniem z dnia 28 września 2017 r. stwierdził, że nie jest niezdolna do pracy. Na skutek wniesienia przez odwołującą sprzeciwu od powyższego orzeczenia sprawa została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS, która po ponownym zbadaniu odwołującej orzeczeniem z dnia 20 października 2017 r. podtrzymała stanowisko lekarza orzecznika co do braku u odwołującej niezdolności do pracy. W oparciu o orzeczenie Komisji Lekarskiej organ rentowy wydał w dniu 27 października 2017 r. decyzję znak: (...) na podstawie której odmówił przyznania A. K. prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy (zawiadomienie o ustaniu prawa do renty, wniosek o rentę z 06.10.2017 r., orzeczenia: lekarza orzecznika z 28.09.2017 r., Komisji Lekarskiej z 20.10.2017 r., decyzja ZUS z 27.10.2017 r. – nieoznaczone karty a.r.).

A. K. odwołała się od powyższej decyzji do tutejszego Sądu, inicjując tym samym niniejsze postępowanie (k. 2 a.s.).

Dokonując ustaleń faktycznych Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłej sądowej z zakresu neurologii celem oceny stanu zdrowia odwołującej (k. 8 a.s.). W opinii z dnia 7 marca 2018 r. biegła sądowa neurolog dr B. A. rozpoznała u odwołującej stwardnienie rozsiane – postać rzutowa, choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego – obecność przepukliny lewobocznej na poziomie L5-S1 oraz tachykardię zatokową. Ubezpieczona jest leczona neurologicznie systematycznie od 27 września 2013 r. w ramach programu leczenia interferonem w Klinice (...) w (...) Instytucie (...). Kilukrotnie wykonywane badania potwierdziły diagnozę co do stwardnienia rozsianego. Biegła wskazała, że badania MRI mózgu, ostatnie z września 2017 roku, ujawniło mnogie, bardzo licznie rozsiane ogniska demielinizacyjne, co potwierdza progresję schorzenia o wieloletnim przebiegu. W wywiadzie zgłaszała dolegliwości w postaci osłabienia siły mięśniowej kończyn dolnych i górnych, trudności w chodzeniu, zawroty głowy. W badaniu neurologicznym biegła stwierdziła cechy dyskretne,

wielogniskowego uszkodzenia Centralnego Układu Nerwowego (CUN), w tym osłabienie siły kończyn dolnych, dodatnią próbę R., chód niepewny z zachwianiem równowagi.

W ocenie biegłej neurolog stwierdzone objawy i dolegliwości wymagają dalszego aktywnego leczenia neurologicznego i rehabilitacji, zaś przy aktualnym stopniu zaawansowania choroby i stwierdzonego upośledzenia funkcji organizmu uzasadniają uznanie odwołującej za częściowo niezdolną do pracy, w tym nadal w okresie po 31 października 2017 r. do 31 października 2019 r. (opinia biegłej neurolog k. 31-32 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o dowody z dokumentów załączonych do akt sprawy i akt rentowych, w szczególności dokumentacji medycznej odwołującej. Dowody te nie były kwestionowane przez strony postępowania, a mając na względzie charakter sprawy oraz brak zastrzeżeń do ich treści Sąd uwzględnił je w całości jako wiarygodne.

Ponadto Sąd ustalając stan faktyczny oparł się na opinii biegłej sądowej dr B. A., której stanowisko w całości podzielił. Opinia biegłej została poprzedzona analizą dokumentacji medycznej odwołującej oraz badaniami przedmiotowymi na jej osobie, zawierała jasny opis rozpoznanych u niej schorzeń oraz przebiegu ich leczenia, zaś biegła sformułowała wnioski opinii w sposób klarowny i jednoznaczny. Dodatkowo wnioski płynącej ze wskazanej opinii były spójne i w zasadniczej części pokrywały się przede wszystkim w zakresie istnienia częściowej niezdolności do pracy. Sąd uznał ww. opinię za rzetelną i dostatecznie umotywowaną.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie A. K. od decyzji ZUS (...) Oddział w W. z dnia 27 października 2017 r. było zasadne.

Sąd Okręgowy rozpoznał niniejszą sprawę na posiedzeniu niejawnym zgodnie

z art. 148¹ § 1 k.p.c. W ocenie Sądu Okręgowego przeprowadzenie rozprawy w niniejszej sprawie nie było konieczne, gdyż z okoliczności prawnych i faktycznych niniejszej sprawy nie wynika żadna okoliczność uzasadniająca jej przeprowadzenie, w szczególności o podjęcie takiej czynności sądowej ani odwołująca, ani pełnomocnik ZUS nie wnosili w myśl art. 148¹ § 3 k.p.c. Postępowanie zostało przeprowadzone w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy i aktach rentowych ZUS (...) Oddziału w W., w tym skarżonej decyzji w myśl postanowienia z dnia 11 maja 2018 r. (k. 43 a.s.), a także opinii biegłej sądowej z zakresu neurologii.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył kwestii prawa odwołującej się do renty z tytułu niezdolności do pracy. Odwołująca w okresie od 31 października 2014 r. do 31 października 2017 r. pobierała rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w związku z rozpoznanym

u niej schorzeniem w postaci stwardnienia rozsianego. Z powodu otrzymania od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych informacji o nadchodzącym upływie terminu, na jaki powyższe świadczenie zostało przyznane, odwołująca w dniu 6 października 2017 r. zwróciła się do organu rentowego o ponowne przyznanie jej prawa do renty. Na mocy skarżonej decyzji organ rentowy odmówił jej prawa do ww. świadczenia, wskazując, że Komisja Lekarska ZUS uznała ją za osobę zdolną do pracy. Odwołująca nie zgodziła się ze skarżoną decyzją organu rentowego i zakwestionowała poprzedzające jej wydanie orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS. Spór w sprawie koncentrował się więc wokół tego, czy odwołująca, która była uprzednio uprawniona do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, w dalszym ciągu jest osobą niezdolną do pracy i ma z tego tytułu prawo do dalszego pobierania świadczenia.

W myśl art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2017r. poz. 1383 z późn. zm. – dalej jako ustawa emerytalna) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1) jest niezdolny do pracy,

2) ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy,

3) niezdolność do pracy powstała w okresach składkowych wymienionych w ustawie albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W treści wskazanej powyżej regulacji zostały określone warunki konieczne do powstania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Warunki te muszą być spełnione łącznie.

Przepis art. 107 ustawy emerytalnej wskazuje, że prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy oraz wysokość tych świadczeń ulega zmianie, jeżeli w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono zmianę stopnia niezdolności do pracy, brak tej niezdolności lub jej ponowne powstanie. Cytowany wyżej przepis wskazuje, że prawo do świadczeń uzależnionych od niezdolności do pracy może ulec zmianom w przypadku zmiany kwalifikacji niezdolności do pracy, jej ustania lub ponownego powstania. W aspekcie formalnoprawnym następuje więc zmiana rodzaju pobieranej renty, utrata prawa do renty lub ponowne nabycie uprawnień. O zmianach w prawie i wysokości świadczeń rentowych przesądza wynik badania lekarskiego przeprowadzanego przez Lekarza Orzecznika ZUS/Komisję Lekarską ZUS, które to organy orzecznicze dokonują oceny niezdolności do pracy, jej stopnia i trwałości. Treść orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS/Komisji Lekarskiej ZUS w przedmiocie zmiany kwalifikacji niezdolności do pracy, braku tej niezdolności lub jej ponownego powstania, powinna w równym stopniu wynikać z profesjonalnej oceny stanu zdrowia badanego (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 stycznia 2001r., II UKN 181/00).

W kontekście powyższego przyjmuje się, że przy rozpoznawaniu spraw o dalsze prawo do renty, zgodnie z art. 107 ustawy emerytalnej, należy zbadać czy aktualny na dzień wydania decyzji stan zdrowia osoby ubiegającej się o rentę uległ zmianie w stosunku do stanu od ustania prawa do ostatnio pobieranego świadczenia. Poprawa stanu zdrowia, zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem, jest podstawą do odmowy dalszego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (zob. np. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 16 lutego 2016r., LEX nr 2020434). Jeśli tej poprawy brak, a contrario nie ma podstaw do odmowy przyznania świadczenia rentowego na dalszy okres. Dokonanie oceny niezdolności do pracy ubezpieczonego powinno nastąpić przy uwzględnieniu regulacji art. 12 ustawy emerytalnej, zgodnie z treścią którego niezdolność do pracy jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu. Przepis art. 12 ust. 2 i 3 ustawy emerytalnej rozróżnia dwa stopnie niezdolności do pracy - całkowitą i częściową. W myśl ww. przepisów osobą częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Z kolei całkowita niezdolność do pracy polega na utracie zdolności do wykonywania jakiejkolwiek pracy. Przesłanka niezdolności do jakiejkolwiek pracy odnosi się do każdego zatrudnienia w innych warunkach niż specjalnie stworzone na stanowiskach pracy odpowiednio przystosowanych do stopnia i charakteru naruszenia sprawności organizmu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2000r., II UKN 134/00 i z dnia 7 września 1979 r., II URN 111/79). Przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania, co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego (art. 13 ust. 1 ustawy emerytalnej) (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 stycznia 2004r., II UK 222/03).

Ocena niezdolności do pracy w zakresie dotyczącym naruszenia sprawności organizmu i wynikających stąd ograniczeń możliwości wykonywania zatrudnienia wymaga z reguły wiadomości specjalnych. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dotyczących prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, do dokonywania ustaleń w zakresie oceny stopnia zaawansowania chorób oraz ich wpływu na stan czynnościowy organizmu, uprawnione są osoby posiadające fachową wiedzę medyczną, a zatem okoliczności tych można dowodzić tylko przez dowód z opinii

biegłych sądowych, zgodnie z treścią art. 278 k.p.c. Opinia biegłego ma na celu ułatwienie sądowi należytej oceny zebranego materiału dowodowego wtedy, gdy potrzebne są do tego wiadomości specjalne. Dlatego też opinie sądowo - lekarskie sporządzone w sprawie przez lekarzy specjalistów, mają zasadniczy walor dowodowy dla oceny schorzeń ubezpieczonego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 11 lutego 2016r., III AUa 1609/15).

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe z uwzględnieniem dokumentacji medycznej odwołującej oraz w oparciu o jej analizę dokonaną przez powołaną w sprawie biegłą sądową z zakresu neurologii. W świetle tak przeprowadzonego postępowania dowodowego Sąd Okręgowy stwierdził, iż odwołująca

z powodu zdiagnozowanego u niej schorzenia w postaci stwardnienia rozsianego w dalszym ciągu pozostaje osobą niezdolną do pracy. Biegła w sposób jednoznaczny wskazała, że stan zdrowia odwołującej w dalszym ciągu, tj. po dniu 31 października 2017 r., uzasadniania stwierdzenie, że jest ona osobą niezdolną do pracy. Biegła powołała się w tym zakresie przede wszystkim na wyniki przeprowadzonych u odwołującej badań MRI mózgu przedstawiających liczne zmiany na tle neurologicznym, świadczące o pogorszeniu się stanu zdrowia odwołującej w ramach zdiagnozowanego u niej schorzenia, wskazała również na długotrwałe leczenie w Klinice (...) w (...)Instytucie (...)oraz objawy schorzenia rozpoznane w trakcie badania przedmiotowego, takie jak niepewność chodu czy niestabilność postawy, co daje również podstawy do stwierdzenia cech uszkodzenia Centralnego Układu Nerwowego. Zdaniem biegłej stan zdrowia odwołującej

w dalszym ciągu wywołuje u niej niezdolność do pracy w stopniu częściowym na okres dwuletni tj. do 31 października 2019 r.

Stanowisko biegłej co do braku poprawy stanu zdrowia odwołującej było jednoznaczne i nie zostało zakwestionowane przez organ rentowy. Zważyć należy, że opinia biegłego ma na celu ułatwienie sądowi rozeznanie i zrozumienie dziedziny wymagającej wiadomości specjalnych. W tym znaczeniu biegły jest pomocnikiem sądu, jednakże prezentuje własne stanowisko w kwestii, którą sąd rozstrzyga. Biegły zachowuje niezawisłość co do merytorycznej treści opinii, co zapewnia prawidłową rolę tej opinii w postępowaniu sądowym (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 7 stycznia 1997 r., I CKN 44/96, niepubl.).

W tych okolicznościach Sąd zważył, iż na skutek poważnego schorzenia A. K. nie jest już w stanie wykonywać pracy, którą dotychczas wykonywała,

co odpowiada wskazanym wyżej przesłankom do stwierdzenia kontynuacji niezdolności

do pracy. Dla Sądu okolicznością niemal notoryjną jest to, że zatrudnienie jakie ubezpieczona dotychczas wykonywała (praca sprzedawcy) angażuje w przeważającej mierze narząd ruchu, w tym zwłaszcza kończyny dolne i górne, wymaga wykonywania ruchów w postaci podnoszenia, przenoszenia i schylania, czy przebywania w jednej pozycji przez dłuższy czas. Zdaniem Sądu przedstawiony przez biegłą neurolog stan schorzenia u ubezpieczonej ewidentnie koliduje z możliwością kontynuowania dotychczasowej pracy. Odwołująca

na przełomie lat 2003-2011 wykonywała pracę jako sprzedawca, jednak z racji na jej pogarszający się stan zdrowia i nasilające się ograniczenia ruchowe, a także na potrzebę kontynuowania leczenia i wskazania co do rehabilitacji pracy tej wykonywać już nie może.

W konsekwencji powyższego Sąd stwierdził, iż stan zdrowia odwołującej na dzień wydania skarżonej decyzji nie uległ poprawie w stosunku do stanu poprzedniego, którzy uzasadniał orzeczenie o jej częściowej niezdolności do pracy do dnia 31 października 2017 r. Niezdolność do pracy odwołującej się nie ustąpiła, lecz trwa nadal po dniu, do której przysługiwało jej prawo do renty. Tym samym odwołująca w dalszym ciągu pozostaje niezdolna do pracy w stopniu częściowym, co uzasadnia przyznanie jej wnioskowanego świadczenia na dalszy okres. Sąd miał przy tym wskazania biegłej co do zasadności orzeczenia częściowej niezdolności do pracy a okres dwuletni, tj. do 31 października 2019 r., wobec czego zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał A. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia następnego po dniu, do którego uprzednio przysługiwało jej prawo do renty, tj. od 1 listopada 2017 r. do dnia wskazanego przez biegłą w treści sporządzonej przez nią opinii.

Z tych też przyczyn Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie

art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. dokonując stosownej zmiany zaskarżonej decyzji.

Zarządzenie: (...)

(...)